

ה מ א ס ך

חדש אלול ה'תק"ע

א

ש י ר י ם

א

משה ואפרה

(ההמשך מד' ט')

מצב שני

רעים משוררים

כלם

חֲמָה חֲמָה אֶת כְּרוּכָה!

חֲמָה חֲמָה אֶת צוּרְנו!

תְּנֵי לָנוּ גִיל וּמְנוּחָה,

תְּנֵי לָנוּ כְּלִבְבָנוּ.

סח

האירי נא האירי
לנצח את דרכנו
ממנו אל תסירי
את מקל תפארתנו

הראינו נא הכרים
עינות מי מנוחי
ולנהג שם עדרים
תני לנו עז נכח

כל

חמה חמה את ברוכה
חמה חמה את צורנו
תני לנו גיל ויגונה
תני לנו כלבבנו

סח

חמאה חלב ויגונה
לשבע האכלתינו

— פא —

בגד צמר מלבינה
את העטה העטיתנו

הסירת יגון ואנחה,
הפרחת אהלינו,
לפניה נחנו נברכה,
לה נתנה תודתנו

כלם

חמה חמה את ברוכה,
חמה חמה את צורנו,
תני לנו גיל ומנוחה
תני לנו כל לבנו
(הלכים אל המזרח)

מצב שלישי
צפורה ומלכה

צפורה

שאי עיניה אחתי וראי שמה הרעים
הנאספים!

מלכה

בגד

מ ל כ ה

קצתי כתי מפניהם! עם
 פראים בודרים יחד נמשלו! צר לי עליכן
 בנות המד תפארת האדם, יען בוערים
 באלה, לתת למי דריכם הטובים
 והיפים, אתן מסובכנה- לשוא את יונה
 עופפת את כנפיה בירקרק חרוץ
 נחפות, עליהם תפרשי * - המאזה נהיתה,
 ורשפיה אהבה יחד עליהם ידעני -
 לשוא אילת אהבים פה אהבה תבקשי!
 את חנה יעלת חן בעיניהם כל תמצאי!

צ פ ר ה

אחתי למה זה הכל תהבלי? למה זה
 באוצרות שקר מתהללי? מדוע ביפיוכן
 כטל מושבים הדך, לבתיכן גבה
 מתבהנה? העל פפות בגלכון רגל גאזה

כל

(* זה ציור האכזה כידוע לחזין.

כל עובר ישמרה? האם בעיניך הרמה
תלבנה לאיכן? אתן אהבה תבקשנה?
אתן אש בלפידיה תבערנה? אתן?

מ ל כ ה (מחזקת)

ומי הנה הקוסמות קסמים לצורך נפשות?

צ ב ר ה

מי הנה? לא קוסמות קסמים, ולא מצודרות
נפשות!

אהבה תבקש אהבה-נפשות, נפשות
תבקשנה-

גר מכער, אש יקדת, תאהבה בקרפנו-

יחסר הישמן, הגר ידעך - באין נפח

השלכת תכנה - היא הענה, היא ממשל

רב משלת - מראש מקדמי ארץ נכון

קסאה - נהנו צאצאי תבל עבדיה

בלגו - וכמה ארזה נתבצה?

מלכה

מלכה (חל לפה)

במלים לא יועיל כמו, מתביר עלי

צפרה

בנאנה

בסאה הכבוד לארץ נמר - בעונה

ער למעלה גרומנו ונגדלהו

מלכה

עונה ? אוי

לכן בנות מדין, אם זאת מצהלת פניכן

אם זאת האכן החן בידכן תהי-

צפרה

פת שובבה ! דבריה כמתלחמים וכמדקרות

הרב פפיות כלמו - הגידי את

מבטאת ! הגידי למה זה גאון וגובה

מעדינה ? מי אתן המגדילות ? למה זה

הדרש לכן, על ברכיו יכרע לפניכן ?

האלהים אתן להפיל תחתו לפניכן ?

מהבלות

מִהַפְלוֹת בָּלֶכֶן! אִם בְּלִילָהּ, בָּרוּן יַחַד בְּכִבִּי
נִשְׁפָּה, וַיֵּרֶם יָקָר הַלֵּךְ בְּשִׁירִים יִשּׁוּר
עַד לִבְכֹּן, יוֹרִיד דְּמַעְוֹתָיו שְׂפָתוֹתֶיכֶן
לְשִׁקָּתָהּ, אֲנִי טוֹב בְּעֵינֶיכֶן - הִלְכֹן הַמְּלוֹכָה
יֵאָתָה? מִי גִתָּן שִׁבְט מִשְׁלִים בְּיָדְכֶן? מִי?

מ ל כ ה

יִדְעִיתִי עֲרוּמָה - מִחֲלָקֶת לְשׁוֹן! עַל מִי
תִּחְלִיקִי? אֲתִי בַל תִּפְתִּי! אִם יוֹמָה יָבֹוא
כֹּן לְבֹוא אֶל הַמֶּלֶךְ תִּקְרָאִי? אֲנִי לִפְנֵי
הַתִּנְפִּלִי, לְמַעַן שְׂפָחְתּוּ כָּל הַיָּמִים
תְּהִי - אֲנִכִּי לְנִצָּח תִּפְשִׁי אֶתְהַלֶּכֶה -

(כֹּלֶכֶ כְּחֵרִי קָף)

הַהַמְשָׁךְ בְּכֶרֶךְ הַבֹּא

גְּבִרְיָאֵל בַּעֲרֹגָר

ב

באורי ספרי קודש

באורי מלי עברית ופתרון פסוקים
נעלמים

פזאלם 90. איבערזעט צונג

(דער גאנצער איינפאלט דויעס מאלאס זייגט, דאס דער
זעהנדיקער פארשטאנד דעם זיין, דער זייט
פארשטאנד דעם זיין, אלס דאס איז דעם זיין
אין פאקטן ווערן, פאסט מונטד איינער, ארזייט ער
ליגן מוסטן, אונד קייט דאס ווערעט דער שטעלונג
זו געזיכט בעקאמט.)

- (1) געבעט משה'ס דעם געטטליכן מאנעס
הער! אונזער אורקעללע ווארעסט דא
פאן מענשן-געשלעכט צו מענשן - געלעכט;
(2) אלליין עהע בערגע געזיגט,
ערע אונד וועלט געגרינדעט ווארדן,
יז פאן עוויגקייט צו עוויגקייט,
ווארעסט אונד ביזט דא גאט.

- (3) פֿיהרסט דוא דיא מענשן אין איינע פֿערצווייג
פֿעלטע נאָטה,
זא זאגט דאז: מענשענקינדער! בעסערט אייך.
(4) ווען טויזענד יאהרע פֿאר דיר
דעם געסטן פֿאראיבערגעגאנגענען טאג,
איינער נאכטוואכע גלויבן,
(5) איהנען אבער אים נאכטשלאפֿע וואסרשטרעה-
מע זענעסט
דאס זיא פֿריה מארגענס וויא גראז וואנדעלן,
(6) (עס בליהעט אונד רייפֿעט מארגענס,
וועלקט אונד פֿערדופֿטעט אבענדס)
(7) דורך דיינען גרים שמאכטן,
איבר דיינען אונווילען שטוינען מיססען!
(8) זא האסט דוא אונזרע זינדן פֿאר אויגן —
אונזרע געהיימסטע פֿאלטע ערשיינט קלאר
פֿאר דיינעם אנגיכט;
(9) דען אך! פֿערפֿלאגן זינד אונזרע יאהרע אין
דיינעם גריממע.
זיא שוואדן, וויא אין פֿערהאלטער לויט.
(10) אין זאלכם עלענדע זינד אונזרע יאהרע זיכציג,
ווען עס האָך קאממט אכטציג (א),
אונד אייטל אונד ניכטיג זינד דיא פראכט-
פֿאללסטן;
דען דיא שנעלליגקייט שרענט, אונד וויר
ענטפֿליגן. (ב)
(II) ווער דיינעם גריממעס אללגוואלט קענט,
דער פֿירכטעט דך ניכט מינדער אלס ער דך
פֿערעהרט.

12) אָ גיב אונס צור צייטאנווענדונג איין ריכט־
מאס אָן.

לעהרע אונס אונזערן זין ווייליך לייטן. (ג)
13) לאססע אב, הערר! — וויא לאנגע נאך?

זייא נישט אונערביטטליך געגן דינע קנעכטע.
14) ערפֿרישע אונס דורך יענן מארגן — דורך
דינע גנאדע,

דאס וויר לעבענסוויריג דאנקלידער זינגן
מעגן.

15) ערפֿרייע אונס זא לאנגע אלס דוא אונס בע־
טריבטעסט, (ד)

אלס עס יאהרע זינד, ווא וויר בעזעס זאהן־
16) לאססע דינע קנעכטע דינע שעפפֿונג,

איהרע קינדער דינע העררליכקייטן שוואַן.
17) עוויגר! אָ גאטט אונזר הערר!

לאסע דינע הולדרייכע גיטע אויך אום אונס
וואלטן,

אונזרע זיירע ארבייט אונס פֿריכטע ברינגן,
דאס אונזער הענדע ווערק דיין ליבפֿאללעס
וועזן בגרינדע. (ה)

אנמערקונגן.

(א) ענטוועדער ווארן דאמאלס דיא לעבענסיאהרע
דער מענשן נור 70 ביס 80, אדר דיא שקלא־
פֿערייא, ווארין דיא איזראעלישן זיך בעפֿאנדן.
פֿערקיצטע איהרע יאהרע.

(ב) דיא זעלע ווירד שנעלל פֿאם קערפֿר גטרענט.
אונד

אונד ענטפליגט: קאן דיא אונשטערבליכקייט
דער זעעלע דייטליכר אויסגעדריקט ווערן?

(ג) צייטפערשווענדונג אונד טהארהייט זינד קוועל
לען דעם לאסטערס.

(ד) דער העברעאישע אויסדרוק איזט ווייט שטער-
קער, ווייט קיהנער; דען איך העטטע שטאטט
בעטריבטעסס איבערזעצן מיסן: פלאג-
טעסס.

(ה) דיא קיהנהייט, אין וועלכר דער ערהאבענע
פוזאלמיסט מיט גאטט שפריכט, איזט אין
אללן הייליגן ביכערן אהנע בייאשפיל, אויס-
גענאממן אין דעם בוכע איוב.

דען צאור צו דינס סאלס ווערדט איר אין דער פאלג
לייטן; מוס אדער דיא מויפאלענדסטן שטעלן צו
ערקלערן, צעמערקט איר (I) מעזן אין דעם ערשטן
פערז, אין מענע מלכי קדש, זא וויא מקום אין תלמוד
צעדייטעט דאז וועזן, וועלכעס מאן אלס מרקופלע
דער וועלט, זא וועגיג וועגדענקן קאן, אלס מאן דען
רויס וועגנזדענקן צעמחג. געהט מאן נאך ווייטער צו-
ריק מונד פרוועגעט, דאס דער רויס אונס דאז דיהנט,
דיא זינגליכקייט צו מרדנען, צו פארמאן, זיא צו דענקן,
ער אדער מן מונד פיר זיך ניכטס אינט: זא זעהן וויר
אין, דאס וייגט ניכטהיינוועגדענקונג אויף דאז רעפלסטע
אונד פאלקאממענסעט וועזן הינדייטעט, וועלכעס
מיהריכט ניכט וועגנעדאכט ווערן קאן, אונד אלס-
דאן זאגן וויר מיט דען תלמודיסטן: מכי שהוא מקום של
טולס. איר צעמערקט נאך: מעזן אין דער פארמא-
געפיהרטן [7]

געפֿיהרטן דרייטונג פֿינדעט זיך נור אין דעם סאָהן און.
גענענענען שטעללן, אונד אין דעם צו פֿאלס; אל-
ליין דער פֿערפֿאָסער דערזעלען האט ספֿאָנצער דים מא-
ניער אונזערס פֿרהאנדענען פֿאמליסטן נאכאדעם וואללן
אונד, דאס איך עס אים פֿארצייאנען זאגט, ויין ערש-
טער פֿערז איזט איינע גראדשרייבט אױף דענעלען; אױף
איהן זאגט ער:

ער זיטצט אים שירם דעם העכסטן,
רוהט אין דעם אללגוואלטיגן שאטטן.

דאסער האט ער זיך אױך דעסן אױסדריקט צעדיקט;
אבר אייגענטליך איזט מען אין דער אונגענענען צדי-
טונג איין קונסטווארט אױס דער פֿהילאזאפֿיע פֿאן משה
רמב"ם (2) כי גז חיש' עס פֿינדעט הירצייא אי-
ווערוואָן שטאטט, עס מוס הייבן; כי חיש גז (3)
דאז ווארעללוארט מנה אין למנות ימינו, האט דים צע-
דייטונג פֿאן מנה אחת אפֿים, אונד גז דים פֿאן והשיבך
על כנך: אױף דעם פֿאריגן פֿאס זעטן (4) ומעשה
ידינו כוננה עלינו קמט שטאטט; וברכת מעשה
ידינו כוננה עלינו, וויס כי לא דברתם אלי נכונה
שטאטט: כי לא דברתם אלי בדעה נכונה שטעהט
(משה ר"ש ז"ל אין איוז) "

פתרוני

ג

ענינים שונים

א

מכתמים

מכתב חרות עלי קבר משורר

כל תרבו תדברו כה!
„הרעב ממית ארב לדמים“
משורר אחד גוע פה
רעב ללחם ושבע ימים:

לנעמי

אחר קומה ממושבה בבואי

לבן-נון תדמיוני! הן יום אמש
ראיתם למעני עמד השמש—

מכתב עלי קבר רופא

גוע אשר שם כמדבר עיר
גומץ עשה בו יפול חופר
שאל רגזה: אכז ציר
ואנחנו קמנו מצאנו כפר

פתרון החדה א' מתקופה שלישית ד' ס"ז

מה פרצת ריש! עליך פרץ
אפס, כי לא תחדל אתה מקרב הארץ
פ.....ן

פתרון החדה ב' מתקופה שלישית דף ס"ח

הן במדבר בישימן, בית ישראל חידתך מצאו
בעגלתך לא חרשו, אף כל נשעו, אף כל זרעו,
כעין הכדולח יעטפו עמקים, עד לא מאהל יצאו,
המה ראו כן המהו, על מראה עיניהם התפלאו,
כזרע גד ולבן מראהו, אולם מה הוא לא ידעו,
הריחו באף, טעמו בלשון, טעם לשד שמן בו
מצאו,
לכן בשפתם בלשונם ובאפם כן את שמו קראו
דוד מאנקיוויטץ

חידה

בן שבע אנכי, אף גם בן שחיס,
יום אולד בו, ששה רכת העינים,

מוצאי

מוצאי מצא חיים, עברו משכיות לבנו,
 כל הון יקר אתו, ועם נדיבים מושבו,
 לי הכסף לי הזהב, מטמוני מסתרים לרוב,
 שוהם יקר וספיר, בחים מלאים כל טוב,
 עם פועלי צדק אשב, ועם נעלמים,
 עם מתי שוא בריתי, ועם הולכי המים,
 עם ישרים אשבננה, ועם רשעי ארץ,
 בי יתקו וגברו חיל, כי יפרצו פרץ,
 בי ישרים ישורו, בי מלכים ימלוכו,
 אך עזבי ה', שכחי אלוה, שלחני יערכו,
 לפנים רואה יקרא לי, כי עם נביאים נבאתי,
 מזבח הוקם בדברי, בגורן חלקת היבوسی,
 רוח ה' צלחה עלי, ועל לשוני מלת אל,
 ראשי עם אתיתי, ומשפטי עם ישראל,
 לחם אכירים אכל איש, כזרעי מראהו,
 לאהובי אנחיל יש, אשכיל מעשהו,
 אך לא לעולם אשמר חסדי, כל נאמנת בריתי,
 כי גז חיש אעופה, אהי' כלא הייתי,
 יתום הייתי עוזר, ולב אלמנה ארנין,
 ותשלך אפי אחרי גוי, ואהי לתנין —
 לכן אל האיצו לבקשני, מצוא אותי בל תשכילו
 חלולכם דרוש אחרי, עלות על במתי בל תעפילו,
 כי מאז כל יושבי חלד, מטרת חפצם שמוני,
 אך נדרשתי ללא שאלו, נמצאתי ללא בקשוני

דוד מאנקיוויטץ